

ULKOTARJOILUALUEET JA TERASSIT

Terassilla tarkoitetaan tässä ohjeessa kahvilan, ravintolan tai muun liiketilan kalustettua ulkotarjoilualueetta, jolla on toiminnallinen yhteys liiketilaan. Terassit tarvitsevat toimenpideluvan (Maankäyttö- ja rakennuslaki 126 §), jota haetaan rakennusvalvonnasta. Kaikkien, jotka käyttävät kaupungin omistamaa aluetta ulkotarjoiluun on tehtävä vuokrasopimus maankäytöstä kaupunkiympäristötoimialan maanhankinta- ja isännöintiyksikön kanssa. Maanhankinta- ja isännöintiyksikkö valmistelee maanvuokrasopimuspäätöksen toimenpideluvan yhteydessä.

Ulkotarjoilualueen rakentaminen tai laajentaminen katualueelle, edellyttää rakennusvalvonnasta haettavaa toimenpidelupaa. Kaupungin maalla enintään kuuden asiakaspaikan ulkotarjoilualueet eivät aina tarvitse toimenpidelupaa, mutta ne on kuitenkin toteutettava ohjeiden mukaisesti. Tarkemmat ohjeet luvan tarpeesta on esitetty [rakennusjärjestyksessä](#).

Parkletilla tarkoitetaan pysäköintiruutua, joka otetaan tilapäisesti muuhun käyttöön. Kivijalkayritys voi hakea liiketilansa edustalla sijaitsevaa 1-2 pysäköintiruutua parklet-käyttöön ja perustaa ruutuun terassin tai muuta paikkaan sopivaa toimintaa. Parklet-ruudun voi vuokrata kesäkaudeksi eli huhti-syyskuuksi.

Parkleteista on [oma ohjekortti](#).

Toimenpidelupa pohjautuu huolelliseen suunnitteluun ja edellyttää pätevän suunnittelijan. Keskusta-alueen terassilta edellytetään, että terassi on paikan henkeen sopiva. Kalusteiden on oltava kevyitä ja siroja; helposti siirreltäviä ja pinottavia tai muulla tavoin varastoitavia. Kaikki kalusteet ja mainokset tulee esittää toimenpideluvan yhteydessä. Ohikulkua tai alueen muuta käyttöä haittaavia kiinteitä rakennelmia ei sallita. Kun terassi sijoitetaan katualueelle, on kiinnitettävä erityistä huomiota jalankulun, pyöräilyn ja muun ajoneuvoliikenteen turvallisuuteen ja toimivuuteen.

SISÄLLYS

ULKOTARJOILUALUEET JA TERASSIT	1
SUUNNITTELU- JA TOTEUTUS-OHJEET	2
RAKENTEET JA KALUSTEET	
WC-TILAT	
AUKIOLOAJAT	
ANNISKELULUPA	
JÄTEHUOLTO	
LUVAN HAKEMINEN	3
HAKEMUKSEN LIITTEET	
ENNALTA-ALOITUS	
LAUSUNNOT	
LUPAPÄÄTÖKSEN JÄLKEEN LISÄTIETOJA	

RAKENTEET JA KALUSTEET

- Jalkakäytävän vapaan kulkuväylän leveyden tulee aina olla vähintään 210 cm. Vilkkailu- ja kulkupaikoilla katualueen vapaa kulkuleveys arvioidaan tapauskohtaisesti lupakäsittelyn yhteydessä.
- Keskusta-alueen terassialueet on toteutettava olemassa olevaan katutasoon. Erilliset pohja-, katos- pergola-, tai muut rakenteet eivät ole lähtökohtaisesti sallittuja.
- Pääsääntöisesti terassialueen rajausta tulisi tehdä köysiaidoin tai avonaisiin metallikaitein. Rajauksen pitää olla näköesteisen havaittavissa. Terassien umpinaista rajaamista ei sallita keskusta-alueella. Kaiteisiin ei sallita peittäviä suojakankaita tai banderolleja. Jos rajauksessa käytetään istutusastioita, niiden tulee olla helposti siirrettäviä. Istutusten on sovittava kokonaisuuteen ja niitä on hoidettava. Kaikki rakenteet tulee sijoittaa sopimuksessa määritellyn terassialueen sisäpuolelle.
- Keskusta-alueella terassin kattamiseen on käytettävä irrallisia päivänvarjoja. Eri-tyyppisissä tapauksissa voidaan sallia myös muunlainen, esimerkiksi tiettyä paikkaa varten suunniteltu suoja. Tuotteiden mainostamista aurinkosuojissa ei hyväksytä keskusta-alueella. Päivänvarjojen on sopeuduttava muodoltaan, väritykseltään ja rakenteeltaan ympäristöön. Mikäli tarjoilualue on ruokaravintolakäytössä, tulee ruokailulle varattu alue kattaa kevyin rakentein.
- Suositeltavia kalustemateriaaleja ovat puu ja metalli. Pääsääntöisesti valkoisia muovikalusteita ei sallita.
- Ulkona sijaitsevan mahdollisen tarjoilupisteen on oltava "tiskimäinen". Se tulee olla varastoitavissa tai suojattu yöajaksi.

WC-TILAT

Mikäli asiakaspaikkoja on enemmän kuin 6, edellytetään wc-tilaa. Terveysviranomaisen arvioi wc-tilojen riittävyttä terassilaajennuksissa tapauskohtaisesti.

Asiakaspaikkojen määrä	naiset istuin	miehet istuin + urinaali
korkeintaan 6	ei tarvita	ei tarvita
7-25	yksi yhteinen	yksi yhteinen
26-50	1	1
51-100	2	1+1
101-150	3	1+2
151-200	3	2+2
201-250	4	2+3
251-300	4	2+4
301-400	5	3+4
> 400	tapauskohtaisesti	tapauskohtaisesti

Kun alueella on anniskelua, on miehille ja naisille osoitettava erilliset wc-tilat.

AUKIOLOAJAT

Asuinkiinteistöjen läheisyydessä terassien aukioloaika on rajattu klo 07.00-22.00 välille.

ANNISKELULUPA

Ravintemisiikelle mahdollisesti myönnetty anniskelulupa ei automaattisesti ulotu terassialueelle. Anniskeluluvan myöntää hakemuksesta Lounais-Suomen aluehallintovirasto.

JÄTEHUOLTO

Terassin jätehuollon tulee toimia ravintolan tiloissa ja se on järjestettävä mahdollisimman huomaamattomasti.

LUVAN HAKEMINEN

Ulkotarjoilualueelle haetaan toimenpidelupaa Turun kaupungin rakennusvalvonnasta. Toimenpidelupaa haetaan sähköisessä lupa-asiointipalvelussa [ePermitissa](#). Luvan hakemisen yhteydessä on ilmoitettava hankkeen pää- ja rakennussuunnittelija sekä vastaava työnjohtaja.

HAKEMUKSEN LIITTEET

Hakemuksen liitteenä tulee toimittaa seuraavat asiakirjat ja selvitykset:

1. Pääpiirustukset (asemapiirros sekä pohja- ja julkisivupiirustus)
  - Asemapiirustus mittakaavassa 1/200 piirrettynä kantakarttapohjalle:
    - terassialueen sijainti, vuokra-alueen rajausta ja tarkat mitat
    - korkeusasemat
    - asiakaspaikkamäärä (sisätilan paikkamäärä eriteltyinä)
    - wc-tilojen lukumäärä
    - jätepiteiden sijainti ja tyhjennysperiaate
    - katualueelle jäävä vapaan kulkuväylän mitta. Jalkakäytävän vapaan kulkuväylän leveyden tulee aina olla vähintään 210 cm.
    - kulkureitit, sisäänkäynnit sekä katualueella mahdollisesti olevat puut, valaisimet ja muut rakenteet sekä kaivot.
  - Pohjapiirustus ja julkisivupiirustus mittakaavassa 1/50 tai 1/100:
    - terassialue mitoitettuna liikehuoneistoineen kokonaisuudessaan
    - kalusteet ja varusteet, aurinkovarjot, seinäkkeet, istutukset, mainokset, aidat, kulkureitit, sisäänkäynnit ja katualueella mahdollisesti olevat puut ja muut esteet sekä kaivot ja liittyminen ympäristöön rakenteisiin, käytettävät materiaalit ja värit
    - asiakaspaikat
    - wc-tilat ja saavutettavuus
    - mahdolliset tarjoilupisteet terassialueella

Suunnitelmat tulee teettää päteväällä suunnittelijalla. Hankkeen vaatavuusluokka on keskusta-alueella rakennussuunnittelijan osalta vaativa. Tämä tarkoittaa, että hankkeen suunnittelijan on oltava arkkitehti tai rakennusarkkitehti. Edellytetyt pää- ja rakennussuunnittelija sekä vastaava työnjohtaja voivat olla sama henkilö.

Kuhunkin piirustukseen on sisällyttävä nimiö, joka sisältää suunnitelman yksilöintitiedot ja tiedot suunnittelijasta. Lupapiirustuksista tulee ilmetä rakennuspaikka ja toimenpiteet yksiselitteisesti. Lisätietoa YM asetus: (12.3.2015/216).

2. Valokuvia tai piirroksia kaikista sijoitettavista kalusteista ja rakenteista.
3. Selvitys rakennuspaikan hallinnasta
  - Kun terassi sijoittuu kaupungin omistamalle alueelle, tarvitaan vuokrasopimus kaupungin kanssa. Maanhankinta- ja isännöintiyksikkö valmistelee maanvuokrasopimuspäätöksen toimenpideluvan yhteydessä.
4. Naapurien kuuleminen (voidaan kuulla myös viran puolesta). Terassialueen naapureita ovat kaikki kiinteistöt (tontit), jotka rajautuvat terassialueen läheisyyteen kadun molemmin puolin, ja ne kiinteistöt, joihin terrassin sijoittamisella on muuten vaikutusta.
5. Mahdollista ennalta-aloitusta varten takaussitoumus.
6. Muut liitteet, kuten asiamiehen/suunnittelijan valtakirja.

ENNALTA-ALOITUS

Toimenpidelupa voi hakea ennalta-aloitusta. Jos luvalla myönnetään ennalta-aloitus, voidaan terrassin toteuttaminen aloittaa, kun lupapäätös on tehty. Tällöin hakijan ei tarvitse odottaa luvan lainvoimaiseksi tuloa (päätöksestä noin 14 vrk). Ennalta-aloitus on maksullinen.

LAUSUNNOT

Lupahakemuksen käsittelyn yhteydessä rakennusvalvonnan lupakäsittelijä kuulee yleensä liikennesuunnittelua ja terveysterveviranomaista. Lupahakemuksen sujuvan käsittelyn takaamiseksi on suunnitelmissa esitettävä pyydetyt asiat. Suunnitelmia voidaan joutua täydentämään käsittelyn yhteydessä.

LUPAPÄÄTÖKSEN JÄLKEEN

Käyttöönottokatselmus pitää tilata alueen tarkastusinsinööriltä. Käyttöönottokatselmuksen yhteydessä terassialueen raja on merkittävä maastoon.

LISÄTIETOA

[Maankäyttö- ja rakennuslaki](#) 126 a § (toimenpideluvan varaiset toimenpiteet)

[Turun kaupungin rakennusjärjestys](#) (TKURJ 2020, 3 §)

Turun rakennusvalvonnan ohje, huhtikuu 2021

Turun kaupunki
Rakennusvalvonta
p. (02) 262 4700
rakennusvalvonta@turku.fi